

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-28

Defensieraad

Nr. 295

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2025

Hierbij ontvangt u het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) met de Ministers van Defensie op 1 december jl. in Brussel. Op de agenda stonden militaire steun aan Oekraïne en defensiegereedheid. Daarnaast vond een *Steering Board* plaats van het Europees Defensieagentschap (EDA). Tot slot wordt uw Kamer in dit verslag geïnformeerd over de *Defence Industry Transformation Roadmap* en een kleinschalige Nederlandse bijdrage aan *Counter-Improvised Explosive Devices* trainingen in Tsjaad.

A. Verslag RBZ Defensie

Oekraïne

De Raad sprak over de voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. De Oekraïense Minister van Defensie Sjmyhal was hierbij aanwezig. Hij gaf een update over de ontwikkelingen aan het front en de rest van Oekraïne, waaronder de constante Russische aanvallen op de Oekraïense energiesector, en de lopende vredesonderhandelingen. Hij benadrukte het belang van blijvende steun van de EU en haar lidstaten aan Oekraïne en ging daarbij in op de meest urgente militaire behoeften. De meeste lidstaten spraken eensgezind over de noodzaak van aanhoudende steun aan Oekraïne en het belang van betrokkenheid van de EU bij de vredesonderhandelingen. Ook benoemde Sjmyhal het belang van het Amerikaanse initiatief voor de zogeheten *Prioritised Ukraine Requirements List* (PURL) voor militair materieel. In dat kader kondigde Nederland een aanvullend steunpakket via PURL aan van 250 miljoen euro. Hiermee faciliteert Nederland de levering van wapens uit Amerikaanse voorraad waar in Oekraïne dringend behoefte aan is. Verder riep Nederland lidstaten op aan te sluiten bij de contracten die Nederland heeft met Oekraïense bedrijven voor de productie van verschillende typen drones.

De Hoge Vertegenwoordiger van de EU (HV) Kallas riep lidstaten op tot het leveren van meer militaire en financiële steun alsook de noodzaak van voorspelbaarheid van die steun, onder meer voor het dichten van het Oekraïense begrotingstekort in 2026. In dat kader benadrukte de HV het belang van het aannemen van het voorstel voor herstellingen op basis van de bevroren Russische Centrale banktegoeden tijdens de aankomende Europese Raad op 18 en 19 december a.s. Veel lidstaten sloten zich aan bij deze oproep en benadrukten daarnaast dat een eventueel besluit over herstellingen geen vervanging kan zijn van bilaterale steun aan Oekraïne. Nederland onderstreepte ten aanzien van de herstellingen dat het van belang is dat Oekraïne zelf kan bepalen waaraan dit geld wordt uitgegeven, aangezien Oekraïners het beste weten wat prioritair is.

Defensiegereedheid

Tevens werd gesproken over de implementatie van het Witboek Europese Defensie – Gereedheid 2030¹ («Witboek») van maart jl. en de hieruit voortvloeiende Routekaart Defensiegereedheid 2030 van oktober jl. In het Witboek zetten de Commissie en de HV hun plannen uiteen om EU-lidstaten te helpen volledig militair gereed te zijn in 2030. Tijdens deze RBZ gaven landen die een leidende rol spelen in de negen overeengekomen *Priority Capability Areas* («PCA's») binnen de EU een update over de voortgang. Nederland heeft de coördinerende rol in de PCA drones en counterdronessystemen, samen met Letland en Kroatië. Daarnaast speelt Nederland een coördinerende rol binnen de PCA militaire mobiliteit, in samenwerking met Duitsland en België. De HV, gesteund door Nederland en andere lidstaten, riep op om snel concrete stappen te zetten op capaciteitsontwikkeling.

De HV ging in op het op 19 november jl. gepresenteerde pakket inzake militaire mobiliteit dat zich richt op de harmonisatie van administratieve lasten en gerichte aanpassingen van bestaande wet- en regelgeving. Het pakket beoogt het vergemakkelijken van grensoverschrijdende verplaatsing, onder andere door harmonisatie van douaneformulieren en digitalisering. Bijna alle lidstaten, waaronder Nederland, verwelkomden het pakket militaire mobiliteit. Ook benadrukten veel lidstaten daarbij het belang van EU-NAVO samenwerking op dit terrein. Uw Kamer ontvangt binnen de gebruikelijke termijn een BNC-fiche over dit voorstel.

Commissaris voor Defensie en Space Kubilius gaf een update over het *Security Action for Europe* (SAFE)-instrument: alle aan SAFE deelnemende lidstaten hebben plannen ingediend en alle PCA's komen hierin terug. Tevens ging hij in op de voortgang in de gesprekken met het VK en Canada over het verruimd openstellen van het SAFE-instrument voor de defensie-industrie uit deze landen. Kubilius gaf aan dat een akkoord is bereikt over verruimde deelname van de industrie uit Canada aan het SAFE. Met het VK is het helaas niet gelukt om voor het verstrijken van de eerste deadline voor het indienen van projecten tot een akkoord te komen. De industrie uit het VK behoudt wel de reguliere toegang tot het SAFE-instrument die geldt voor derde landen. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, gaven aan teleurgesteld te zijn dat nu geen akkoord bereikt is met het VK. Samenwerking met een belangrijke veiligheidspartner als het VK is van groot belang voor het versneld bereiken van defensiegereedheid en voor het opschalen van onze defensie-industrie.

Op 26 november jl. is een voorlopige Raadspositie bereikt in de onderhandelingen over de *Defence Readiness Omnibus* (hierna: Defensie-omnibus). Nederland en enkele andere lidstaten gaven aan positief te zijn over het

¹ Kamerstuk 22 112, nr. 4027

bereikte resultaat. Nederland is voorstander van vereenvoudiging van wetgeving om de versterking van defensiegereedheid te versnellen en te verbreden. De Defensie-omnibus wordt naar verwachting op 19 januari a.s. plenair in het Europees Parlement (EP) ter stemming gebracht. Na aanneming van het EP-standpunt zullen de trilogonderhandelingen van start gaan.

B. Verslag van de EDA steering board

De HV, als hoofd van het EDA, gaf aan dat de organisatie een belangrijke rol kan spelen ter ondersteuning van de PCA's en het bevorderen van coherentie tussen de capaciteitsgebieden. De HV schetste de vijf actielijnen voor het EDA: opschalen onderzoek & ontwikkeling, ondersteunen bij capaciteitsontwikkeling, gezamenlijke aanschaf, interne reorganisatie en partnerschappen. Daarbij werd aangegeven dat het EDA nog te weinig capaciteit en budget heeft voor opschaling bij het ondersteunen van alle vijf de actielijnen. De *Chief Executive* van het EDA, Denk, zette uiteen dat het EDA analyseert hoe bestaande capaciteit zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet. Hiertoe worden gezamenlijk met de lidstaten nadere prioriteiten vastgesteld. Het EDA werkt aan een nieuwe lijst projectvoorstellen die input kan vormen voor instrumenten als het Europees Defensie Industrie Programma (EDIP).

De EDA *Steering Board* stemde in met de begroting van het EDA voor 2026, het *Staff Establishment Plan* en het concept-driejarenplan. Nederland sprak steun uit voor de activiteiten van het EDA. Het EDA kan lidstaten onder andere ondersteunen bij de verdere uitwerking van de PCA's. Nederland riep het EDA op om met een gedetailleerd plan voor de verdere versterking van het EDA te komen, inclusief onderbouwing indien extra middelen nodig zijn, zodat lidstaten hierover een beslissing kunnen nemen.

C. Overig

Non-paper militaire mobiliteit

Middels deze weg informeer ik uw Kamer over het gezamenlijke non-paper van Nederland, Duitsland, België, Polen en Litouwen ter beïnvloeding van het EU Militaire Mobiliteitspakket. Het non-paper is op 27 november jl. naar de Europese Commissie gestuurd en is gericht op drie terreinen van actie. Ten eerste wordt opgeroepen tot intensivering van de samenwerking en coördinatie in Europa, onder meer door met NAVO toe te werken naar een «Joint European Continent Military Mobility Area». Ten tweede wordt gevraagd om effectieve EU investering in dual-use infrastructuur en om advies van de EU militaire staf mee te wegen bij projecten inzake militaire mobiliteit. Ten derde wordt de noodzaak van harmonisering van regels en procedures benadrukt. Daarbij wordt aangegeven dat het noodzakelijk is dat toestemming voor grensoverschrijdend bewegingen van militair vervoer binnen drie werkdagen dient te worden afgegeven. Ook wordt gesuggereerd om binnen de EU een gedeeld beeld over noodmaatregelen voor crisissituaties te ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid wordt geschapen om militair vervoer te prioriteren.

Defence Industry Transformation Roadmap

Het kabinet heeft met interesse gekeken naar de gepubliceerde Routekaart voor de Transformatie van de EU defensie-industrie. In de routekaart wordt geen nieuw beleid gepresenteerd. De routekaart is een prioritering van bestaande initiatieven om de defensie-industrie innovatiever en

flexibeler te maken, en om weerbaar te zijn tegen disruptieve technologieën. De Commissie identificeert disruptieve technologieën die voortvloeien uit de lessen die worden getrokken uit de oorlog in Oekraïne. Deze gebieden sluiten goed aan bij de 5 + 1 NLD gebieden van de Defensie Strategie Industrie en Innovatie² zoals quantum, AI, ruimtevaarttechnologie en maritiem. Het behalen van de ambities van de routekaart wordt beoogd door: 1) meer financiële ondersteuning voor innovatieve start/scale-ups, 2) ondersteuning bij marktvalorisatie en -toegang, 3) makkelijkere toegang tot aanbestedingsprocedures, 4) acties ten behoeve van voldoende vaardig personeel in de sector. De routekaart doet geen concrete voorstellen en stelt ambities voor die overeenkomen met ontwikkelingen zoals het Omnibus-voorstel, het Europees Defensie Industrie Programma en het voorgestelde Europees Concurrentievermogenfonds onder het volgende meerjarig financieel kader. Bij de uitwerking van de routekaart zal het kabinet ervoor pleiten dat er voldoende aandacht is voor grensoverschrijdende defensie innovatie- en industriesamenwerking en versterking van de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis.

Kleinschalige Nederlandse bijdrage aan Counter-Improvised Explosive Devices (C-IED) trainingen in Tsjaad

Tevens informeer ik, ook namens de Minister van Buitenlandse Zaken, uw Kamer over het besluit een kleinschalige personele bijdrage te leveren voor enkele kortdurende trainingen op het gebied van *Counter-Improvised Explosive Devices* (C-IED) in Tsjaad, in de periode Q4 2025–Q3 2027. Dit wordt gefinancierd vanuit het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Deze trainingen worden in partnerschap met de *United Nations Mine Action Service* gegeven aan een samenwerkingsverband van onder andere Tsjaad, Kameroen en Nigeria, dat zich richt op het bestrijden en indammen van Boko Haram en andere gewapende extremistische groeperingen in het Tsjaadmeerbekken. Het doel van de trainingen is deelnemers beter in staat te stellen om IED-dreigingen te herkennen en om mitigatie van deze dreigingen te integreren in operationele planning en commandostructuur. Door middel van deze trainingen wordt met beperkte capaciteit ook een positieve bijdrage geleverd aan de Nederlandse relatie met zowel Tsjaad als met de VN.

De Minister van Defensie,
R.P. Brekelmans

² De 5 + 1 NLD-gebieden zijn (1) slimme materialen, (2) sensoren, (3) quantum, (4) ruimtetechnologie, (5) intelligentie systemen en (+1) maritiem. <https://open.overheid.nl/documenten/4f593e0c-a66d-40b8-a933-b36673176b53/file>